

Turvallisuus- ohjeistus

SISÄLLYS

SISÄLLYS	2
JOHDANTO	3
LASTENLIITTO	4
YHDISTYKSEN TOIMIJAT JA VASTUUNJAKO	4
YLEISTÄ	5
PÄIHDESTRATEGIA	5
OHJAAJAN VAATIMUKSET	6
HENKILÖTIETOJEN KÄSITTELY LASTENLIITTOSSA	6
VAITIOLO- JA SALASSAPITOVELVOLLISUUS	7
KUVAUSLUPA	7
TOIMINTA	7
TAPAHTUMAT	8
RETKET	8
LEIRI- JA LOMATOIMINTA	8
KERHOTOIMINTA	8
KOULUTUSTOIMINTA	9
ILTAPÄIVÄTOIMINTA	9
MUU TOIMINTA	9
TURVALLISUUDEN ENNAKOINTI	9
VESITURVALLISUUS	9
PALOTURVALLISUUS	10
LÄÄKKEET, ALLERGIAT JA SAIRAUDET	11
ENSIAPUTARVIKKEET	11
SIIVOUS JA HYGIENIA	12
KÄSIHYGIENIA	12
RUOKAILU JA RUOAN SÄILYTYS	12
TISKIT	13

SIIVOUS	13
<u>KUN TILANNE ON PÄÄLLÄ</u>	<u>13</u>
KIUSAAMINEN	13
KATOAMIS- JA KARKAAMISTILANTEET	13
LASTENSUOJELUILMOITUS	14
<u>VAKUUTUS</u>	<u>14</u>
<u>KUINKA TOIMITAAN</u>	<u>15</u>
EI AKUUTTI- TAPAUS	15
AKUUTTI- TAPAUS	15
HÄTÄENSIAPU	15
<u>KRIISITILANTEET</u>	<u>16</u>
KRIISITOIMINTAOHJE	16
KRIISIViestintä	18
<u>RAPORTOINTI</u>	<u>19</u>
TURVALLISUUSOHJEISTUKSEN LUKUKUITTAUS	19
TURVALLISUUSUUNNITELMA	20
TAPATURMAILMOITUS (WEBROPOL-LOMAKKEELLA)	20
RISKIANALYYSI	20
<u>LIITTEET</u>	<u>3</u>

Turvallisuusohjeistuksen on laatinut Katja Günter ja se on hyväksytty liittohallituksessa 22.5.2005 .

Päivitykset

Päivitys 8.4.2014 Herttaliisa Tuure

Päivitys 9.5.2017 Jenni Voutilainen ja Mia Syysnummi

Päivitys 11.6.2018 Tuulia Hongisto ja Mia Syysnummi (EU:n tietosuojan, kuvauslupien ja vakuutusten osalta)

Päivitys 9.10.2018 Inka Kiuru, Jenni Voutilainen ja Mia Syysnummi (Vaitiolo- ja salassapitovelvollisuus)

Päivitys 19.8.2019 Julia Lastunen (Ensiapupakkausten ohjeistukset, hätäensiapu, riskianalyysipohja, turvallisuus-suunnitelmapohjat)

Päivitys 3.9.2019 Julia Lastunen (Ei akuutit tapaukset)

Päivitys 23.12.2019 Julia Lastunen (ilmeen uusiminen, kirjoitusvirheiden korjaukset)

Päivitys 22.4.2021 Julia Lastunen (arvot)

Päivitys 12/2021 Julia Lastunen (kriisitilanteet, sisällysluettelo, liitteet, saavutettavuus)

Päivitys 5/2022 Julia Lastunen (tapaturmailmoituslinkit, vakuutuskäytänteet, virheiden korjaus)

JOHDANTO

Lastenliiton jäsenjärjestöt järjestävät valtakunnallisesti laadukasta matalan kynnyksen toimintaa lapsille, nuorille ja perheille. Laadukkaan toiminnan yksi tärkeimmistä asioista on turvallisuus. Tämä turvallisuusohjeistus on luotu Lastenliitto ry:n toimintaan sopivaksi ohjeistoksi ja se tuo esille ne kohdat, joihin tulee kiinnittää huomiota. Jokaisella toimijalla on vastuu turvallisuuskysymyksistä, jonkun kantaen kuitenkin päävastuu näistä. Tämä ohjeistus selkiyttää, kenelle päävastuu eri tilanteissa kuuluu.

Huomioithan että tämä turvallisuusohjeistus **ei korvaa** turvallisuussuunnitelmaa ja pelastussuunnitelmaa, jotka on tehtävä jokaisesta toiminnasta erikseen.

Toiminnoista vastaavan esihenkilön on huolehdittava siitä, että jokainen työntekijä lukee ja kuittaa ohjeistuksen.

Turvallista toimintaa toivotellen

Mia Syysnummi
Toiminnanjohtaja
Lastenliitto ry

LASTENLIITTO

Yleistä

Lastenliitto ry on vuonna 1972 perustettu valtakunnallinen lapsi- ja varhaisnuorisjärjestö. Järjestämme monipuolista harrastustoimintaa lapsille, nuorille ja lapsiperheille. Päätoimintamuotojamme ovat kerhot ja leirit. Järjestämme vuoden aikana erilaisia koko perheen tapahtumia ja olemme mukana erilaisissa tapahtumissa ympäri Suomea. Lisäksi järjestämme lakisääteistä aamu- tai iltapäivätoimintaa seitsemällä paikkakunnalla.

Lastenliitto tukee toiminnallaan lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia ja aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä kesän leiritoiminnan avulla tuemme aikuisia vanhemmuudessa ja työn ja perheen yhteensovittamisessa. Vaikutamme ja osallistumme myös aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun edistääksemme lasten ja nuorten hyvän elämän edellytyksiä.

Lastenliiton toimintaa pohjaa neljälle arvolle: *reilu, rohkeaseva, lapsilähtöinen ja välittävä*.

Lastenliitto ry on Kokoomuksen läheisjärjestö. Läheisjärjestönä toimiminen tarkoittaa sitä, että olemme oma itsenäinen organisaatiomme. Luottamustehtävissä osa henkilöistä on kokoomuslaisia ja jotkut toimistoistamme sijaitsevat Kokoomuksen piiritöimistoilla eri puolilla Suomea. Varsinaisessa toiminnassa lasten ja nuorten parissa taustamme ei näy.

Yhdistyksen toimijat ja vastuunjako

Lastenliitto ry järjestää vuosittain liittokokouksen ja joka toinen vuosi kokouksessa valitaan liittohallitus. Liittohallituksen tehtävänä on vastata Lastenliitto ry:n toiminnasta, eli liiton suuntaviivoista, toiminnasta ja taloudesta. Liittokokouksessa hyväksytään muun muassa liiton toimintasuunnitelma.

Kunkin yhdistyksen hallituksen tehtävänä on varmistaa toiminnan laatu ja turvallisuus.

Mikäli toimintaa järjestetään yhteistyössä muiden järjestöjen kanssa, tulee vastuunjaosta sopia mielellään erillisessä sopimuksessa tai muutoin selvittää asia esim. kurssipaikan kanssa.

YLEISTÄ

Päihdestrategia

Lastenliitto noudattaa päihteitä koskevaa lainsäädäntöä, joka on laadittu muun muassa suojelemaan lapsen ja nuoren sosiaalista, psyykkistä ja fyysistä kasvua. Lasten ja nuorten terveydestä sekä turvallisesta ja päihteettömästä elämästä ovat vastuussa aikuiset. Työntekijöiden ja vapaaehtoisten sitoutuminen päihdestrategiaan on tärkeää, sillä yhteiset säännöt ja toimintamallit tukevat lasten ja nuorten päihteetöntä ja tasapainoista kasvua aikuisuuteen.

Päihteiden käyttöön liittyvät säännöt ja toimintamallit ovat voimassa kaikessa Lastenliiton toiminnassa, johon osallistuu alle 18-vuotiaita ja heidän huoltajiaan. Lisäksi muista päihteitä koskevista säännöistä tulee sopia tilannekohtaisesti etukäteen. Päihteettömyydestä on tiedotettava osallistujille selkeästi.

Alle 18-vuotiaiden päihteiden käyttöön puututaan aina keskustelemalla asiasta nuoren kanssa sekä ilmoittamalla asiasta nuoren huoltajalle. Myös täysi-ikäisten asiakkaiden päihteiden käyttöön tulee puuttua ohjaavasti silloin, kun katsotaan sen olevan osa kansalaisvastuuta.

Työntekijöiden ja vapaaehtoisten päihdestrategian vastaiseen käytökseen puututaan keskustelemalla asiasta sekä ilmoittamalla asiasta työnantajalle.

Tupakkatuotteet

Tupakkalain tarkoituksena on ensisijaisesti suojella lapsia ja nuoria tupakan terveysvaaroilta ja säännöllisen tupakoinnin aiheuttamalta nikotiiniriippuvuudelta. Tupakka- ja sen kaltaisten tuotteiden käyttö on kielletty alle 18-vuotiailta kaikessa Lastenliiton toiminnassa. Tupakka- ja sen kaltaisilla tuotteilla tarkoitetaan kaikkien tupakkavalmisteiden ja nuuskan lisäksi tupakan kaltaisia tuotteita kuten sähkösavukkeita ja vesipiippuja (Tupakkalaki 2016/549, § 2). Tupakka- tuotteiden käyttö on kielletty myös vapaaehtoisilta ja työntekijöiltä lasten läsnä ollessa ja toimintapaikan välittömässä läheisyydessä. Muulloin täysi-ikäisten tupakointi on sallittu vain sille määrättyssä paikassa.

Alkoholi

Alkoholin käyttö on kielletty alle 18-vuotiailta. Päihteiden käyttäminen ja päihtyneenä esiintyminen on kielletty vapaaehtoisilta ja työntekijöiltä toimintaympäristössä, jossa on lapsia paikalla.

Huumeet, lääkkeet ja muut huumaavat aineet

Lääkkeiden väärinkäyttö, huumeiden ja huumaavien aineiden käyttö sekä hallussapito on ehdottomasti kielletty kaikilta.

Henkilökohtaiset, väärinkäytettynä mahdollisesti vaaraa aiheuttavat lääkkeet on säilytettävä asianmukaisesti ja lasten ulottumattomissa.

Ohjaajan vaatimukset

Ohjaajalla tulee olla toiminnan luonteen ja olosuhteiden vaatima kokemus, koulutus ja/tai näyttö osaamisesta. Jokaiselta ohjaajalta edellytetään valmistautumista ja etukäteen perehtymistä toiminnan olosuhteisiin.

Ohjaajia on oltava yksi/15 osallistujaa kohden. Toiminnasta vastaavan tehtävänä on huolehtia siitä, että kaikessa toiminnassa on tarvittava määrä ohjaajia. Iltapäivätoiminnan kohdalla noudatetaan iltapäivätoimintaa koskevaa lakia ja muita toimintaa koskevia ohjeita.

Ohjaajille on sovittava selkeät tehtävät ja hänellä tulee olla mukana kaikissa toiminnoissa ensiapuvälineet, puhelin (oma tai työnantajan), paperia ja kynä sekä lista tärkeimmistä hätänumeroista.

Ohjaajan ollessa alle 18-vuotias, huoltajan on oltava tietoinen hänen toimimisestaan ohjaajana. Alle 18-vuotiaan toimiessa ohjaajana suositellaan mielellään täysi-ikäisen saatavilla oloa. Toiminnan järjestäjän velvollisuus on arvioida alle 18-vuotiaan kyky toimia yksin lapsiryhmän ohjaajana.

Henkilötietojen käsittely Lastenliitossa

Lastenliitto toimii henkilötietojen käsittelyyn liittyvissä asioissa EU:n tietosuojasetuksen ja sitä täydentävän kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Kaikkia henkilötietoja käsitellään huolellisesti, riskiperusteisesti ja asianmukaisesti.

Mikäli henkilö haluaa tietää lisää omien henkilötietojen käsittelystä, on Lastenliitolla luotu rekisterikohtaiset tietosuojaselosteet, jotka löytyvät [nettisivuiltamme](#).

Tässä on lyhyesti koottuna Lastenliiton tietosuojaan liittyviä toimintaperiaatteita:

1. Henkilötietoja käsittelevät vain ne työntekijät, joiden tehtäviin käsittely kuuluu.
2. Työntekijällä tulee olla toiminnan ja turvallisuuden kannalta tarvittavat tiedot hallussa (nimi, ikä, allergiat, sairaudet, lääkitykset, huoltajan puhelinnumero).
3. Henkilötietoja ei luovuteta koskaan ulkopuoliselle. Jos olet epävarma tilanteesta, ota yhteys esihenkilöösi.
4. Mikäli henkilö pyytää tietoja itsestään, ota yhteys esihenkilöösi. Hänet on ohjeistettu toimimaan tietyllä tavoin kyseisessä tilanteessa.
5. Mikäli epäilet että on tapahtunut tietoturvaloukkaus, ota yhteys esihenkilöösi. Hänet on ohjeistettu toimimaan tietyllä tavoin kyseisessä tilanteessa.
6. Paperiset henkilötiedot säilytetään aina lukollisessa kaapissa ja niiden käsittelyssä noudatetaan erityistä huolellisuutta.
7. Sähköiset henkilötiedot salataan erilaisin käyttäjätunnuksin ja salasanojin, jotta ulkopuoliset eivät pääse käsiksi tietoon.
8. Muistitkuilla ei säilytetä tunnistettavia henkilötietoja.

9. Lastenliitossa kerätään vain tarpeellinen tieto henkilöistä, ei mitään ylimääräistä / mukava tietää -tietoa.
10. Lapsiin liittyvien tietojen käsittelyssä on noudatettava aina erityistä huolellisuutta.
11. Arkaluonteisen tiedon kanssa esim. lapsen allergia tai terveystiedot ollaan erityisen huolellisia ja varovaisia.
12. Toiminnassa käytössä olevat lapsilistat ja henkilötiedot tuhotaan mahdollisimman pian käytön jälkeen. Tarkempi ohjeistus henkilötietojen tuhoamiseen esihenkilöltäsi.
13. Valokuvien ja videoiden ottamisesta saat erillisen ohjeistuksen esihenkilöltäsi. Kuvien ottamisessa tulee aina olla kuvauslupa.
14. Valokuvat ja videot poistetaan aina kännykästä niiden ottamisen ja siirtämisen jälkeen.

Täydentävän ohjeistuksen henkilötietojen käsittelystä saat omalta esihenkilöltäsi.

Vaitiolo- ja salassapitovelvollisuus

Työntekijä/työkokeilija/työharjoittelija ei saa ilmaista asiakkaiden asioita tai työnantajan liike- ja ammattisalaisuuksia ulkopuoliselle. Työntekijän/työkokeilijan/työharjoittelijan vaitiolovelvollisuus koskien asiakkaiden asioita edellyttää myös asiakirjojen huolellista säilyttämistä sekä pidättäytymistä oman edun tavoittelusta tavalla, jossa hän hyödyntää asiakkaistaan saamia tietoja. Vaitiolovelvollisuus jatkuu työsuhteen/työkokeilun/työharjoittelun loppumisen jälkeen. Työntekijän/työkokeilijan/työharjoittelijan työnantajan salassapitovelvollisuus koskee myös Lastenliiton toimistojen yhteydessä kuultuja tai nähtyjä, esimerkiksi puoluepolitiikkaan liittyviä asioita. Salassapitovelvollisuus jatkuu viiden vuoden ajan työsuhteen/työkokeilun/työharjoittelun päättymisen jälkeen.

Kuvauslupa

Henkilötietolaki edellyttää, että kuvattavalta henkilöltä itseltään ja alaikäisen ollessa kyseessä huoltajalta on saatava suostumus kuvan julkaisemiseen. Kuvamateriaalia, jota toiminnassa otetaan, käytetään Lastenliiton toiminnan dokumentointiin sekä viestintä- ja markkinointitaroituksiin. Tämän lisäksi tiedotusvälineet saattavat toisinaan tarvita kuvamateriaalia. Noudattamme kuvamateriaalin käytössä ja sen julkaisussa voimassa olevaa lainsäädäntöä sekä eettisesti hyväksyttäviä periaatteita ja edellytämme tätä myös tiedotusvälineiltä. Kuvauslupa kysytään eri yhdistyksissä eri tavalla, joten selvitä omalta esihenkilöltäsi kuvauslupa-asiat ja käytännöt. Kuvia ottaessasi ole tarkka, että niissä esiintyy vain sellaisia lapsia, joiden huoltajat ovat myöntäneet kuvausluvan. Kuvauslupa on Lastenliiton toimintaa varten eivätkä yksityishenkilöt saa jakaa asiakkaiden kuvia omissa sosiaalisen median kanavissaan.

TOIMINTA

Jokaisesta toiminnasta tehdään aina turvallisuussuunnitelma, joka sisältää pelastussuunnitelman. Mikäli toimintaa järjestetään jonkun muun toimijan tiloissa, voidaan käyttää tilan

pelastussuunnitelmaa. Turvallisuussuunnitelma käydään läpi kaikkien ohjaajien kesken ja toimitetaan yhdistyksen turvallisuusvastaavalle.

Toiminnoissa on aina vastuuhjaaja, joka vastaa tarvittavista toiminnan suunnitteluista, turvallisuussuunnitelman tekemisestä, valmistelusta ja työnjaosta sekä riskienhallinnasta ja toimintaohjeiden läpikäynnistä onnettomuus- ja tapaturmatilanteiden varalta.

Lastenliitto ry suosittelee, että yhdistys ei toteuta ollenkaan esim. melontaa, kiipeilyä tms. aktiiviteettia, joka vaatii koulutetun ohjaajan ja kunnan välineistön. Palveluja voidaan tarvittaessa ostaa ulkopuoliselta palveluntuottajalta, joka on vastuussa toiminnan järjestämisestä. Vastuukysymyksistä on tällöin syytä sopia kirjallisesti. Myös mahdollisten yhteistyökumppanien kanssa tulee tehdä erillinen sopimus, jossa määritellään tarkemmat vastuukysymykset. Kaiken toiminnan tulee olla kestävä kehityksen mukaista ja ympäristöä huomioivaa.

Tapahtumat

Isoille tapahtumille (yli 500 henkilöä) nimetään turvallisuuspäällikkö ja tehdään pelastussuunnitelma, joka toimitetaan tapahtumailmoituksen yhteydessä poliisille ja pelastusviranomaisille sekä käydään läpi toimijoiden kesken. Myös pienemmistä (100-500 henkilöä) tapahtumista tehdään ilmoitus poliisille, tehdään pelastussuunnitelma ja noudatetaan viranomaisten ohjeita. Yleisötapahtumissa tulee lisäksi huomioida ravintola- ja hygieniaohjeistus, ilmoitus elintarvikeviranomaisille sekä Teosto-lupien hankinta tarvittaessa. Suurimmissa tapahtumissa ensiaputoiminnot on syytä siirtää SPR:lle.

Retket

Suuririskisistä toiminnoista (esim. uiminen, melonta yms.) on aina oltava huoltajan kirjallinen lupa. Lisäksi kaikilla retkillä noudatetaan kunnan terveystarkastajan ohjeita.

Leiri- ja lomatoiminta

Kun leirillä tehdään turvallisuudeltaan vaativampia toimintaosioita, laaditaan jokaista osiota varten oma turvallisuussuunnitelma, joka liitetään leirikohtaiseen turvallisuussuunnitelmaan. Tällaisia toimintoja ovat esimerkiksi retket ja uiminen.

Kerhotoiminta

Kerhoissa kerho-ohjaaja toimii vastuuhjaajana. Toimintapaikassa tulee olla voimassa oleva turvallisuus ja pelastussuunnitelma. Tilakohtaiset jo olemassa olevat suunnitelmat tulee tarkistaa ja huomioida toiminnassa. Lisäksi yhdistyksillä on omia paikkakuntakohtaisia

ohjeistuksia kerhotoiminnan turvallisuuteen liittyen. Jokaisessa toimintapaikassa tulee olla ainakin yksi päivitetty ensiapulaukku.

Koulutustoiminta

Koulutustoiminnan turvallisuudesta vastaa vastuukouluttaja. Koulutuspaikassa tulee olla voimassa oleva turvallisuus ja pelastussuunnitelma. Tilakohtaiset jo olemassa olevat suunnitelmat tulee tarkistaa ja huomioida toiminnassa. Lisäksi yhdistyksillä on omia paikkakuntaakohtaisia ohjeistuksia koulutustoiminnan turvallisuuteen liittyen. Koulutuspaikassa tulee olla ainakin yksi päivitetty ensiapulaukku.

Iltapäivätoiminta

Iltapäivätoimintaa ohjaa Opetushallituksen perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet. Toimintapaikassa tulee olla voimassa oleva turvallisuus ja pelastussuunnitelma. Tilakohtaiset jo olemassa olevat suunnitelmat tulee tarkistaa ja huomioida toiminnassa. Lisäksi yhdistyksillä on omia paikkakuntaakohtaisia ohjeistuksia iltapäivätoiminnan turvallisuuteen liittyen. Jokaisessa ryhmässä tulee olla ainakin yksi päivitetty ensiapulaukku.

Muu toiminta

Kukin yhdistys huolehtii kaikkien toimintojensa riskianalyysin tekemisestä.

TURVALLISUUDEN ENNAKOINTI

Vesiturvallisuus

Lapsen uimataitoa tulee kysyä kirjallisesti huoltajalta ennen toiminnan alkua. Uimataito arvioidaan seuraavalla tavalla: ei osaa uida/välttävä uimataito/hyvä uimataito/erinomainen uimataito. Ennen rantaan menoa on hyvä tarkastaa pelastusvälineiden saatavuus ja kunto. Lisäksi rannan pohja tulee tarkistaa ennen uimaan menoa esimerkiksi lasinsirujen yms. varalta. Osallistujille tulee kertoa selkeät säännöt ennen uimaan menoa.

Perheleireillä huoltajat vastaavat lapsen uintivalvonnasta. Ohjaajat eivät vie lapsia uimaan ilman huoltajaa, mutta valvovat silti uintia hätätilanteiden varalta. Mikäli leiriläiset käyvät uimassa ohjelma-ajan ulkopuolella, ohjaajat eivät ole silloin valvomassa. Lastenleireillä uintivalvonta on ohjaajien vastuulla, eikä lapsia saa koskaan päästää yksin uimaan. Uimavalvonnan

tulee tapahtua rannalta käsin. Uintivalvojan tulee olla uimataitoinen, mahdollisuuksien mukaan yli 18-vuotias. Uima-allasvalvonnassa uimavalvoja on kaksi uima-altaan eri päissä. Aina-kin toinen valvojista on yli 18-vuotias ja heistä toisella tulee olla vähintään EA 1 suoritettuna. Rannassa tulee olla vähintään yksi valvoja, mahdollisuuksien mukaan kaksi (kts. ohjeita edeltä). Lisäksi yhden ohjaajan tulee olla saunassa valvomassa. Tämä valvoja voi olla alaikäinen. Uimavalvojalla tulee olla aina mukanaan puhelin ja mielellään myös pilli.

Lapsia voi uimassa olla 5-10 lasta/valvoja. Määrä riippuu lapsien iästä ja uimataidosta. Uivien lasten lukumäärän tulee olla uimavalvojan tiedossa eikä kukaan saa lähteä rannasta ilman ilmoittamista. Ketään ei saa heittää veteen ja matkaa uidaan rannan suuntaisesti. Uima-taidot-tomat saavat ainoastaan pulikoida rannassa. Lasten kanssa tulee sopia alue, jonka sisällä on pysyttävä.

Lasten kanssa kannattaa ottaa käyttöön uimapari-käytänne, eli jokaiselle lapselle nimetään uimapari, jonka tehtävä on huolehtia toisesta. Uimaparit liikkuvat yhdessä, esimerkiksi rannalla ollaan samaan aikaan, saunaan mennään samaan aikaan jne. Uimavalvoja pystyy tarkastamaan tilanteen lyhyin väliajoin kehottamalla leiriläisiä ottamaan omaa uimapariaan käsistä kiinni ja nostamaan kädet ylös.

Mikäli toiminnassa käytetään veneitä, kaikkien tulee käyttää pelastusliivejä. Pelastusliivien tulee olla oikean kokoiset ja niiden tulee olla oikein kiinnitettyjä. Jokaisen osallistujan uimataito on tiedettävä ennen vesille lähtöä. Leiriläisten kanssa on sovittava alue, jonka sisällä on pysyttävä. Kaikki ohjaajat eivät saa olla samassa veneessä ja ohjaajilla on oltava vesillä liikkumisen taito. Vesillä saa liikkua vain valvotusti.

Mistä tunnistat hukkuvan ihmi-

Hukkumaisillaan oleva ihminen alkaa upota nopeasti. Tavallisesti hän pysyy pinnalla vain noin 20-60 sekuntia. Vettä onkin syytä tähyillä tiheään. Yleensä hukkuva ei huido ja huuda apua, vaan tavallisesti hukkuva on:

- hiljainen: hänellä ei yksinkertaisesti ole aikaa huutaa apua, kun suu käy veden pinnalla vain lyhyen aikaa kerrallaan.
- ylös ja alas tempoileva: tulee hyvin lyhyeksi ajaksi pinnalle ja uppoaa nopeasti takaisin.
- jäykistynyt, erityisesti käsistä: kädet ovat vaakatasossa, sillä hukkuva pyrkii pitämään itsensä pinnalla. Hukkuva ei pysty tarttumaan pelastusliiviin tai muuhun apuvälineeseen.
- liikkumaton: hukkuva ei pysty potkimaan, ja hän näyttää seisovan vedessä.

Paloturvallisuus

Avotulen tulee olla aina jatkuvassa valvonnassa ja sillä leikkiminen on kielletty.

Nuotio tehdään aina sille osoitettuun paikkaan erityistä varovaisuutta noudattaen. Sammutusvälineiden tulee sijaita nuotio- läheisyydessä (esim. vesi, sammutuspeite), sillä tuli leviää nopeasti. Vastuu-ohjaajan tehtävänä on kertoa turvallisuusasiat osallistujille ja huolehtia siitä, että nuotio- ääressä noudatetaan annettuja turvallisuusohjeita, eli istutaan rauhassa ja vain

yksi henkilö lisää puita ym. Nuotio tulee sammuttaa ennen poistumista nuotiopaikalta.

Kynttilöiden kanssa on noudatettava erityistä varovaisuutta ja sijoitettava ne palamattomalle alustalle, kauaksi palavasta materiaalista ja lisäksi kynttilöiden on oltava riittävän etäällä toisistaan.

Vastuuohjaaja on velvollinen tarkistamaan rakennuksen pelastussuunnitelman, poistumisreitit kokoontumistilasta, palovaroittimien toimivuuden sekä sammuttimien sijoituspaikat.

Tulipalon sattuessa

- Pelasta vaarassa olijat ja varoita muita vaarasta.
- Huolehdi että kaikki pääsevät turvaan.
- Pienen palon voit yrittää sammuttaa itse.
- Hälytä palokunta 112.
- Rajoita paloa sulkemalla ovet, ikkunat, ilmastointi ja muut mahdolliset luukut.
- Opasta palokunta paikalle ja järjestä esteetön pääsy kohteeseen.

Lääkkeet, allergiat ja sairaudet

Sosiaali- ja terveysministeriön turvallinen lääkehoito -opas ohjeistaa, että lääkkeitä saa antaa vain lääkehoitokoulutuksen saanut terveydenhuollon ammattihenkilö. Lisäksi tulee huomioida, että alaikäisille lääkkeitä saa antaa vain huoltajan luvalla. Lasten allergiat ja lääkkitykset tulee kysyä ilmoittautumisen yhteydessä ja lapsilla on oltava omat, tarvittaessa otettavat lääkkeet mukana [ohjeineen](#).

Ensiaputarvikkeet

Työntekijöiden ja lasten määrä, toimintapaikan sijainti, erilliset yksiköt ja toimintapaikan erityisriskit määräävät toimintapaikan ensiapuvälinevarustuksen määrän ja sijoituspisteet. Jokaisessa toimintapaikassa tulee olla ainakin yksi päivitetty ensiapulaukku. Tärkeitä ensiaputarvikkeita:

Kolmioliina	yläraajan murtumien tukemiseen ja haavojen sitomiseen
Joustoside	sidetaitosten kiinnittämiseen
Haavateippiä	pikkuhaavojen sulkemiseen
Urheiluteippiä	nivelsidevammojen tukemiseen
Lasta tai ilmalasta	raajan murtumien tukemiseen
Sammutuspeite	tulipalojen tukahduttamiseen
Avaruusliina	alumiinipintainen peite estää lämmönhukkaa
Rasvataitos	erittävien haavojen päälle estämään sidetaitosten kiinnijääminen

Haavasiteitä, erikokoisia	haavojen ja nirhaumien peitoksi
Painesidepakkaus	runsaasti vuotavaan haavaan painetta estämään verenvuotoa
Haavapyyhe	(tai desinfiointiainetta) haavojen puhdistamiseen
Sidetaitoksia	tuomaan painetta haavan päälle tai erittävän haavan päälle imuaineeksi
Suojakäsineet	auttajan kannattaa suojata itsensä ja autettava mahdollisilta tartunnoilta

Laadukkaat saksit
Kylmäpussit
Laastareita

voit käyttää mm. sidetarpeiden tai turvavyön leikkaamiseen
 kolhujen ja nyrjähdysten hoitoon
 haavojen peitoksi

Lisäksi toimintakohtaisesti huomioitavia erityistarvikkeita:

Kesäleiritoiminta

Punkkipihdit
 Hydrokortisonivoide
 Rakkolaastarit

SIIVOUS JA HYGIENIA

Hygieniasta huolehtiminen on osa turvallista toimintaa. Hyvä hygienia estää monia sairauksia, kuten vatsatauteja.

Käsihygienia

Käsienpesu on paras tapa ehkäistä tartuntoja. Erityisesti ripulitaudit leviävät käsien välityksellä. Virusvälitteisistä ruokamyrkytys-epidemioista - esimerkiksi salmonellaepidemiasta - jopa puolet voitaisiin välttää sillä, että kädet olisi huolellisesti pesty ennen ruoanvalmistusta tai ruoan käsittelyn aikana. Vessassa käynnin jälkeen tai ulkoa tultaessa tulee aina pestä kädet.

Näin peset kädet

- Kääri hihat, poista korut.
- Kostuta kädet ja saippuoi ne, kiinnitä huomiota sormien väleihin ja kynnen alusiin.
- Pese kädet rauhallisesta juoksevan veden alla.
- Kuivaa kädet huolellisesti kertakäyttöpyyhkeeseen.

Ruokailu ja ruoan säilytys

Vatsatautiepidemioiden ja ruokamyrkytysten välttämiseksi hygieniasta keittiössä on oltava erityisen tarkka. Ruoan säilytykseen tulee kiinnittää huomiota. Ruoka tulisi säilyttää samoin kuin kaupassa. Kylmätiskin elintarvikkeet tulee säilyttää jääkaapissa tai muussa kylmätilassa, jossa lämpötila on alle +8°C (huomioi kuitenkin myös esimerkiksi Eviran säilytyslämpötilaohjeet elintarvikkeiden säilytykseen). Jääkaapin lämpötilaseurantalomake olisi hyvä kiinnittää jääkaapin oveen ja kirjata kahdesti viikossa jääkaapin ylä- ja alalämpötila. Jääkaappi tulisi tarkastaa elintarvikkeiden ja siisteyden osalta viikoittain. Kaikkiin avattuihin purkkeihin on myös hyvä kirjata avauspäivämäärä, ja ensimmäisenä avattu tuote käyttää ensimmäisenä. Kaikki elintarvikkeet tulee suojata pölyltä, kosteudelta ja auringonvalolta. Ruoan tulee olla tarjottaessa tulikuuma ja kylmäsäilytystuotteiden kylmiä. Jos tilassa ei ole mahdollista järjestää kunnollista

kylmäsäilytystä, ylijäämäruokaa ei pidä tarjota seuraavalla aterialla. Valmis ruoka pilaantuu varsinkin lämpimänä kesäpäivänä muutamassa tunnissa.

Tiskit

Tiskivesien tulee olla mahdollisimman kuumia (tiskivesi +60 °C, huuhteluvesi +80 °C) ja ne pitää vaihtaa usein. Leiriläiset tulee opettaa tiskaamaan leirioloissa. Moni lapsi joutuu leirillä ensimmäistä kertaa elämässään tiskaamaan astiansa! Tämän takia tiskaamista on syytä valvoa, ainakin ensimmäisinä leiripäivinä.

Siivous

Tilat pidetään siistinä ja tarvikehuolto kunnossa. Ruokailutiloissa tulee huolehtia pintojen puh-
taudesta. Tiloissa lajitellaan mahdollisuuksien mukaan.

KUN TILANNE ON PÄÄLLÄ

Kiusaaminen

Kiusaamista voi esiintyä sekä lasten, huoltajien että työntekijöiden keskuudessa. Ohjaajien on puututtava lasten keskinäiseen kiusaamiseen välittömästi. Kiusaamistilanteista on ilmoitettava osapuolten huoltajille. Myös kiusaajan taustajoukkojen huoltajille on ilmoitettava tapahtuneesta. Lasten kanssa keskustellaan siitä, miksi kiusaaminen on kielletty ja luodaan ympäristöstä kaikille turvallinen. Lähimpien esihenkilöiden on puututtava työpaikkakiusaamiseen heti ja käytävä asia läpi kaikkien osapuolten kanssa. Kaikki kinastelu ohjataan tapahtuvaksi muualla kuin lasten keskuudessa.

Katoamis- ja karkaamistilanteet

Jos lapsi karkaa tai katoaa, ensisijainen ohje on, että ohjaajat eivät voi poistua ryhmästä toiminta-alueen ulkopuolelle etsimään kateissa olevaa lasta. Ohjaajien on hyvä toimia seuraavan toimintaohjeen mukaisesti:

1. Selvitetään, onko lapsi jossain toiminta-alueella ja jos toimintapaikan muuta henkilökuntaa on vielä paikalla, onko lasta nähty katoamisen jälkeen.
2. Jos lasta ei löydy toiminta-alueelta, otetaan yhteys huoltajiin. Mikäli huoltajia ei tavoiteta puhelimitse, lähetetään heille tekstiviesti, jossa kerrotaan tilanne. Mikäli lapsi ei ole kotona eivätkä huoltajat saa lapseen yhteyttä, sovitaan huoltajien kanssa, kuinka etsinnöissä edetään.
3. Jos huoltajat eivät pysty auttamaan lapsen etsinnöissä, soitetaan poliisille, joka jatkaa lapsen etsimistä. Tästä informoidaan myös huoltajia.

Jos lapsi yrittää karata toiminnasta ohjaajien nähdessä tilanne, ohjaajat voivat yrittää estää tilanteen esimerkiksi ottamalla lapsi kiinni. Eri kuntien sisällä on kuitenkin erilaisia ohjeita

lapsen kiinnipitotilanteisiin. Kiinnipitotilanteiden ohjeet on hyvä tarkistaa oman kunnan iltapäiväkerhoasioista vastaavalta henkilöltä ja liittää turvallisuuskansioihin liitteeksi. Jos karkaamistilannetta ei pystytä estämään ja lapsi poistuu koulun alueelta, tulee soittaa huoltajalle.

Lastensuojeluilmoitus

Lasten kanssa työskentelevillä on velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus. Ilmoituksen voi tehdä silloin kun havaitsee tai saa tietää sellaisia seikkoja, joiden vuoksi lapsen lastensuojelun tarve on syytä selvittää. Kyseessä on siis henkilön oma arvio tarpeesta selvittää lapsen lastensuojelun tarve. Ilmoituksen voi aina tehdä salassapitosäännöksiä estämättä.

Taustalla voi olla hyvin erilaisia seikkoja, jotka liittyvät lapsen hoidon ja huolenpidon tarpeeseen, kehitystä vaarantaviin olosuhteisiin tai lapsen omaan käyttäytymiseen.

Sen arviointi, johtaako ilmoitus kiireellisiin toimenpiteisiin, kuuluu sosiaalihuollon ammattilaisille. Ilmoitusvelvollisilla ei ole lain mukaan harkintavaltaa, jonka perusteella he olisivat oikeutettuja siirtämään lastensuojeluilmoituksen tekemistä sen vuoksi, että itse arvioivat, ettei ilmoitus todennäköisesti tule johtamaan välittömiin lastensuojelutoimenpiteisiin, esim. kiireelliseen sijoitukseen.

Lastensuojeluilmoituksen tekemistä ei myöskään voi viivästyttää tai jättää tekemättä sillä perusteella, että arvioi jonkun muun tahon jo tehneen samasta asiasta ilmoituksen. Toisen tahon ilmoitusvelvollisuus ei poista omaa ilmoitusvelvollisuutta. Usean tahon kautta saadut tiedot auttavat sosiaalitoimea muodostamaan asiasta kokonaiskuvan. Ilmoitusten kautta sosiaalitoimi saa myös tarvittavat yhteystiedot tietojen mahdollista tarkistamista varten.

Ilmoitusvelvollisuutta ei myöskään poista se, että ilmoitusvelvollinen taho tietää varmuudella, että kyseinen lapsi tai perhe on jo lastensuojelun asiakkaana. Ilmoitus ei tällöin käynnistä uuden lastensuojelutarpeen arvion tekemistä, mutta se voi johtaa asiakkaan tilanteen uudelleen arviointiin ja mahdollisesti kiireellisesti toteutettaviin toimenpiteisiin. Sen sijaan tietoja, jotka ovat jo käyneet ilmi esimerkiksi yhteisessä verkostopalaverissa, ei tarvitse erikseen ilmoittaa lastensuojeluun.

Mikäli ohjaajalla herää huoli lapsesta, asiasta konsultoidaan esihenkilöä ja mietitään yhdessä, kuinka asiassa edetään.

VAKUUTUS

Lastenliitto ry:llä on OP-Vakuutuksessa ryhmätapaturmavakuutus. Vakuutusnumero on 16-468-961-3. Vakuutus on voimassa Lastenliiton järjestämällä päivä- ja yöleireillä, teemakerhoissa sekä retkillä ja Lastenliiton järjestämässä omissa tapahtumissa sekä edellä mainittuihin toimintoihin liittyvillä välittömillä matkoilla. Ilta- ja päivätoimintaan osallistuvat lapset on vakuutettu pääsääntöisesti ko. kaupungin toimesta, jos näin ei ole, vakuutus on Lastenliiton keskus-toimiston kautta. Vakuutuksen piirissä ovat kaikki toimintaan osallistuvat lapset ja nuoret, joilla on väestörekisterijärjestelmään kirjattu kotikunta Suomessa. Vakuutus ei kata kadonneita tai rikkoutuneita tavaroita.

Vapaaehtoisille on oma ryhmätapaturmavakuutus OP-Vakuutuksessa. Vakuutusnumero on 16-567-391-2. Vakuutus on voimassa em. toiminnoissa ja em. ehdoin.

Lisäksi liitolla on yritysvakuutus, jossa on erilaisia turvia omaisuuden ja toiminnan vahinkojen varalta. Mikäli toiminnassa tulee eteen tällainen vakuutusasia, otetaan yhteyttä keskustuotoimistoon.

Työsuhteessa olevat työntekijät on vakuutettu palkanmaksajan toimesta lakisääteisillä vakuutuksilla, OP-vakuutuksessa – tarkastathan, että nämä ovat organisaatiosi osalta kunnossa!

KUINKA TOIMITAAN

Ei akuutti- tapaus

Lapsen huoltajalle ilmoitetaan tapaturmasta ja ohjataan heidät tarpeen tullen lääkäriin. Mikäli lääkärihoidolle on tarvetta, ohjaa huoltaja soittamaan Pohjola Terveystoimistolle (0100 5225). Palvelun kautta saa tarkat ohjeet, miten toimia ja minne mennä. Muistuta huoltajaa kertomaan soiton yhteydessä Lastenliiton vakuutusnumero (OP-vakuutus 16-468-961-3), jotta palvelusta saadaan tarkat tiedot vakuutuksen sisällöstä ja yhteistyösairaaloista. Useissa tapauksissa huoltajat maksavat itse ensin lääkäri- ja mahdolliset lääkärin määräämät lääkekulut, mutta Terveystoimistarin kautta saa myös tiedon mahdollisista yhteistyösairaaloista, joissa palveluja ei tarvitse itse etukäteen maksaa. Myös vapaaehtoiset toimivat tapaturman sattuessa tämän ohjeen mukaan.

Jokaisesta tapaturmasta tehdään tapaturmailmoitus. Ilmoitusta varten on Webropol-lomakkeet, huoltajille ja ohjaajille erikseen. Mikäli tapaturma ei vaadi lääkärikäyntiä, lomake tulee silti täyttää ainakin ohjaajan osalta. Lääkärin hoitoa vaativissa tapauksissa lomakkeet on täytettävä kokonaisuudessaan (huoltaja ja ohjaaja erikseen). Huoltajan lomakkeeseen liitetään kuitit ja lääkärinlausunto/-lausunnot. Lomakkeet menevät suoraan keskusliittoon, mutta tapaturmasta on hyvä ilmoittaa myös erikseen liiton toiminnanjohtajalle sähköpostitse toimisto@lastenliitto.fi.

Tapaturmailmoitus / ohjaajan lomake: <https://link.webropol.com/s/tapaturmaohjaaja>

Tapaturmailmoitus / huoltajan lomake: <https://link.webropol.com/s/tapaturmahuoltaja>

Myös vanha tapaturmailmoituslomake on tämän ohjeistuksen liitteenä.

Akuutti- tapaus

Soita 112 ja toimi ohjeiden mukaisesti. Ilmoita lapsen huoltajalle ja esihenkilölle. Mikäli tilanne vaatii pikaista sairaalahoitoa ja paikalle tulee ambulanssi tai taksi, yhden ohjaajan on lähdettävä saattajaksi, mikäli ryhmässä on useampi ohjaaja. Viranomaisen matkaan (esim. ambulanssi), voi lapsen päästää myös yksin tarvittaessa. Ohjaajien tulisi ladata 112 Suomi -mobiilisovellus sellaiseen laitteeseen, joka on tilanteen sattuessa lähellä. Sovelluksen lataaminen lisää avunsaannin nopeutta.

Hätäensiapu

Akuuteissa tapauksissa hätänumeroon soittaminen on aina tarpeellista, kun kyseessä on lapsi. Apua odotellessa ensiavun antaminen on tärkeää.

Tajuttomuus

1. Yritä herättää henkilö esimerkiksi ravistelemalla ja tarkista pulssi.
2. Käännä kylkiasentoon.
3. Tarkkaile hengitystä avun saapumiseen asti.

Lapsen elvytys

1. Yritä herättää lapsi ravistelemalla. Tarkista hengitys ja pulssi.
2. Mikäli lapsi ei hengitä normaalisti tai lainkaan, aloita puhalluselvytys.
3. Aseta lapsi makaamaan selälleen ja nosta leukaa, jotta hengitystie aukeaa.
4. Sulje lapsen sieraimet sormillasi ja aseta suusi lapsen suuta vasten tiukasti.
5. Puhalla viisi kertaa sen verran, että lapsen rintakehä nousee.
6. Aloita painelu asettamalla yksi käsi lapsen rintalastan alaosan päälle. Paina 30 kertaa käsi suorana.
7. Puhalla seuraavaksi kaksi kertaa. Jatka elvytystä samalla rytmillä (30:2) avun saapumiseen asti.

Vierasesine hengitysteissä

1. Ota pieni lapsi syliin siten, että hänen päänsä on vartaloa alempana. Isompaa lasta voi taivuttaa eteenpäin siten, että pää on alaspäin.
2. Lyö kämmenellä napakasti noin 5 kertaa lapaluiden väliin.
3. Mikäli vierasesine ei poistu, voit yrittää puristusotetta. Pienen lapsen voit asettaa syliisi selälleen, jonka jälkeen painat sormilla rintalastan päältä sen verran, että rintalasta joustaa alaspäin. Toista tämä viisi kertaa. Isommalla lapsella voidaan käyttää puristusotetta kuten aikuisella.
4. Jos esine ei edelleenkään poistu, jatka molempia keinoja vuorotellen avun tuloon asti. Mikäli lapsi menee tajuttomaksi, aloita elvytys.

Runsas verenvuoto

1. Aseta lapsi makaamaan. Nosta vuotava raaja ylös ja tyrehdytä verenvuoto painamalla.
2. Sido vuotokohtaan paineside.
3. Tue vuotava raaja kohoasentoon. Mikäli verenvuoto ei tyrehdy, aseta painetta raajan tyveen valtimoveren virtauksen estämiseksi.
4. Lapsi saattaa mennä sôkkiin, jolloin rauhoittelu ja tilanteen seuranta on tärkeää avun saapumiseen asti.

KRIISITILANTEET

Kriisitilanne voi olla esimerkiksi onnettomuus, sairauskohtaus, tulipalo, kuolemantapaus tai vaaratilanne. Kriisitilanteita varten tulisi luoda erillinen kriisitoimintaohje ja sekä suunnitella kriisiviestintää.

Kriisitoimintaohje

Joissain tiloissa, esimerkiksi kouluilla tai nuorisotaloilla, voi olla oma kriisisuunnitelma, johon on sisällytetty samoissa tiloissa tapahtuva kerho- tai muu toiminta. Ota jokaisen tilan osalta selvää, onko kyseisessä tilassa jo kriisisuunnitelma. Mikäli on, ota siitä kopio omaan toimintaan. Tarvittaessa voit tehdä oman kriisitoimintaohjeen. Muista huomioida eri toimintojen väliset erot. Toiminnassa (erityisesti iltapäivätoiminta) voi olla myös oma kriisiryhmä. Kriisitoimintaohjeen mallin löydät alta, ja muokattavan pohjan turvallisuusohjeistuksen liitteistä (6).

Yleistä	Tärkeät puhelinnumerot	Muuta huomioitavaa
	Yleinen hätänumero 112 Myrkytyskeskus 0800 147 111 Oman alueen lastensuojelu Oman alueen kriisikeskus Oman alueen terveysasema Vastuuohjaaja Esihenkilö Mahdolliset koulun yhteishenkilöt (psykologi, terveydenhoitaja, rehtori, kuraattori) Osallistujien huoltajat	Akuutti tilanne hoidetaan aina ensimmäisenä! Jälkeenpäin mietitään tarvittavat tukitoimet ja tehdään tarvittavat toimenpiteet (esim. viestintä, kriisiapu, erilaiset ilmoitukset kuten tapaturmailmoitus).
Tilanne	Välittömät toimet	Kiireettömät toimet
Yleinen hätätila	Soita hätänumeroon 112 - Kerro kuka olet, mitä on tapahtunut ja missä - Onko joku vaarassa - Vastaa hätäkeskuspäivystäjän kysymyksiin rauhallisesti ja älä sulje puhelinta ennen kuin saat luvan	Tarvittaessa järjestetään tarvittavat jälkitukitoimet. Muista huomioida kaikki mahdollisesti tuen tarpeessa olevat. Esimerkiksi ulkoinen kriisiapu, viestintä ja kriisin läpikäynti osallisten kanssa.
Palo- tai pelastustilanne	- Soita hätänumeroon 112 - Tyhjennä tila pelastusohjeen mukaisesti	Tarvittaessa järjestetään tarvittavat jälkitukitoimet.
Tapaturma tai onnettomuus	- Anna tarvittava ensiapu. - Kutsu avuksi muu tilan henkilökunta. - Soita tarvittaessa hätänumeroon. - Huolehdi muiden lasten turvallisuudesta, siirrä heidät pois tapaturmapaikalta ja katso ettei muu ryhmä jää yksin.	Tarvittaessa järjestetään tarvittavat jälkitukitoimet. Mikäli toimit palveluntuottajana, informoi myös kaupungin viranomaisia tapahtuneesta tarvittaessa.

	- Ilmoita lapsen huoltajalle, omalle esihenkilöllesi ja tarvittaessa tilan vastuuhenkilölle (esim. rehtori) tapahtuneesta.	Muista tarkistaa ensiapuvälineiden kunto ja mahdolliset puutteet.
Kuoleman- tapaukset	- Mikäli toiminnassa mukana ollut lapsi kuolee toiminta-ajalla tai sen ulkopuolella, asiaa on käsiteltävä lasten kanssa. - Myös toiminnassa olevan työntekijöiden mahdolliset kuolemantapaukset täytyy käsitellä mukana olevien lasten kanssa.	Apua asian käsittelyyn kannattaa pyytää alueen viranomaisilta. Iltapäivätoiminnassa on usein mahdollisuus järjestää psykologinen jälkipuinti. Myös viestinnän osalta ulkopuolista apua voi pyytää. Yleensä vakavan kriisin osalta viestinnästä vastaa esihenkilö yhdessä muiden mahdollisten toimijoiden kanssa.
Kuoleman- tapaukset	- Kuolemantapauksia voi ilmetä myös lapsen/lasten omassa elämässä. Tällöin ohjaajan tärkein tehtävä on tukea lasta parhaansa mukaan.	
Uhka- tai vaaratilanne	- Vakavassa uhkatilanteessa soitto hätänumeroon. - Mikäli joku käyttäytyy toimintatiloissa uhkaavasti tai häiriköivästi, kehoita ensisijaisesti henkilöä poistumaan tiloista. Tarvittaessa pyydä avuksi muita tai soita apua. - Vaara- tai uhkatilanteesta (ulkopuolisen tai toiminnassa olevan aiheuttamasta) tulee aina kertoa esihenkilölle. - Mikäli toiminnassa mukana oleva lapsi käyttäytyy väkivaltaisesti, ota ensisijaisesti yhteys lapsen huoltajaan sekä lastensuojelun päivystykseen. Toiminnan ulkopuolisen lapsen osalta soitto hätänumeroon tai päivystävälle poliisille.	Tarvittaessa järjestetään tarvittavat jälkitukitoimet. Tarkempia ohjeistuksia voit saada alueesi viranomaisilta.

Kriisiviestintä

Viestintä on oleellista kriisitilanteessa, ja kriisitilanteiden viestintä- ja tiedotusvastuu riippuu kriisin luonteesta sekä eri toimintojen yleisistä vastuujaoista. Viestinnän tulee kuitenkin aina kriisitilanteessa olla nopeaa, faktaperäistä ja selkeää, kohderyhmä huomioiden. Viestinnällä tarkoitetaan sekä ulkoista että sisäistä viestintää. Lähtökohtaisesti julkisia lausuntoja ei missään tilanteessa anneta (muuten kuin tarvittaessa keskustuomistolahtoisesti). Lisäksi aina on ensisijaisen tärkeää suojata kriisitilanteessa mukana olevat lapset tiedotusvälineiden

edustajilta. Alla on laajuudeltaan erilaisia kriisitilanteita sekä mikä taho yleisesti ottaen näissä tilanteissa johtaa viestintää.

Koko Lastenliittoa koskeva tai maan-/maailmanlaajuinen kriisitilanne

1. Keskustoimisto.
2. Alueelliset toimijat keskustoimiston ohjeiden mukaisesti.
3. Mahdollisesti toiminnoissa mukana olevat ohjaajat esihenkilön ohjeiden mukaisesti.

Alueelliset kriisitilanteet

1. Kyseessä olevan alueen virkailija(t) yhteistyössä alueen hallituksen kanssa.
2. Mahdollisesti toiminnoissa mukana olevat ohjaajat esihenkilön ohjeiden mukaisesti.

Kriisitilanteet kerhoissa/leireillä/iltapäivätoiminnassa

1. Toiminnassa oleva vastuuohjaaja/ohjaaja viestii ensimmäisenä esihenkilölle ja mahdollisesti kriisitilanteessa olevan lapsen huoltajalle/huoltajille.
2. Jatkoviestintä hoidetaan esihenkilön toimesta mahdollisesti yhteistyössä ohjaajien kanssa.
3. Iltapäivätoiminnassa on palveluntuottajan vastuulla viestiä kriisitilanteesta koulun toimijoille sekä tarvittaessa kaupungin viranomaisille. Viestinnän voi hoitaa esihenkilö tai toiminnassa olevan vastuuohjaaja/ohjaaja.

Kriisitilanteet julkisissa tapahtumissa

1. Tapahtuman vastuuohjaaja/ohjaaja viestii ensimmäisenä esihenkilölle.
2. Tarvittava jatkoviestintä mietitään yhdessä ja hoidetaan esihenkilön toimesta mahdollisesti yhteistyössä ohjaajien kanssa. Yhteisistä viestintätavoista sovi-taan myös mahdollisesti mukana olevien muiden toimijoiden kanssa.
3. Julkisia lausuntoja ei anneta.

RAPORTOINTI

Esihenkilöllä on oltava riittävät ja oikeat tiedot toiminnasta sekä niihin liittyvistä riskeistä. Mikäli toiminnassa tapahtuu vaaratilanteita, niistä on ilmoitettava esihenkilölle ja samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin on ryhdytty. Medialle lausuntoja antaa ainoastaan yhdistyksen puheenjohtaja, yhdistyksen virkailija tai keskustoimisto.

Turvallisuusohjeistuksen lukukuittaus

Esihenkilön on huolehdittava siitä, että jokainen työntekijä lukee ja kuittaa turvallisuusohjeistuksen. Tähän tarkoitukseen voi käyttää valmista lomaketta (LIITE 1), tai muuta soveltuvaa tapaa. Tärkeintä on, että tieto säilytetään yhdistyksen arkistossa.

Turvallisuussuunnitelmapohja

Kaikesta toiminnasta tehdään turvallisuussuunnitelma (LIITTEET 2-4) ja se käydään läpi kaikkien ohjaajien kesken ja toimitetaan yhdistyksen turvallisuusvastaavalle. Kun leirillä/kerhossa/ip:ssä tehdään turvallisuudeltaan vaativampia toimintaosioita, laaditaan jokaista osiota varten oma turvallisuussuunnitelma, joka liitetään leiri/kerho/ip-kohtaiseen turvallisuussuunnitelmaan. Tällaisia toimintoja ovat esimerkiksi retket ja uiminen.

Tapaturmailmoitus (Webropol-lomakkeella)

Aiemmin vahinko- ja tapaturmatilanteissa ohjaajan on täytynyt täyttää tapaturmailmoitus (LIITE 7) mahdollisimman pian tapaturman jälkeen ja toimittaa esihenkilölle. Nyt käytössä on ohjaajan ja huoltajien erikseen täytettävät Webropol-lomakkeet. Lomakkeisiin linkit alla. Tapaturman tapahtuessa ohjaaja täyttää ohjaajille suunnatun lomakkeen, ja lääkärihoitoa vaativissa tilanteissa lähetetään huoltajalle linkin huoltajille suunnattuun lomakkeeseen.

Ohjaajan lomake: <https://link.webropol.com/s/tapaturmaohjaaja>

Huoltajan lomake: <https://link.webropol.com/s/tapaturmahuoltaja>

Lääkärihoitoa vaativissa huoltajan on lisättävä lomakkeeseen myös tarvittavat liitteet. Tapaturman kuvauksen tulee olla mieluummin laaja kuin suppea. Kuvaukseen kannattaa kirjata myös mahdollisten silminnäkijöiden yhteystiedot. Vaikka tapaturma ei vaatisi lääkärihoitoa, tulee ohjaajan silti täyttää tapaturmalomake omalta osaltaan mahdollisesti myöhemmin ilmenevien oireiden takia. Lomakkeet menevät suoraan keskusliittoon, mutta tapaturmasta on hyvä ilmoittaa myös erikseen liiton toiminnanjohtajalle sähköpostitse toimisto@lastenliitto.fi. Yhdistyksen tehtävänä on pitää tilastoa toiminnan piirissä sattuneista tapaturmista ja läheltä piti tilanteista. Nämä raportoidaan puolivuositain puolivuotisraportin yhteydessä liitolle.

Riskianalyysi

Riskillä tarkoitetaan turvallisuuden näkökulmasta ei-toivotun tapahtuman todennäköisyyttä. Riskianalyysillä tarkoitetaan vaaratilanteiden ja terveyshaittojen ennakointia sekä niiden merkitysten arvioimista. Tunnistamalla riskejä voidaan ennakoida ja ennaltaehkäistä vaaratilanteita ja ehkäistä läheltä piti -tilanteita, tapaturmia ja muiden onnettomuuksia.

Riskianalyysipohjan (LIITE 5) avulla tunnistetaan toiminnan riskejä.

Apukysymyksiä riskien tunnistamiseen

1. Mitä vaaratilanteita toimintaan liittyy, millaisia tapaturmia tai onnettomuuksia voi sattua (esim. kaatuminen, putoaminen, liukastuminen)
2. Ketkä ovat vaarassa vahingoittua? Asiakkaat? Sivulliset?
3. Missä tilanteissa tai paikoissa vahingoittuminen voi tapahtua? Ennen suoritusta, valmistautumisvaiheessa? Suorituksen aikana tai sitä seuraten? Suorituksen jälkeen, pois lähtiessä? Suorituspaikoilla, niiden välittömässä läheisyy-

dessä tai kauempana? Kulkuteillä, oleskelualueilla, parkkipaikalla?

4. Kuinka toteutetaan toimenpiteitä vaaratilanteiden poistamiseksi, riskien pienentämiseksi tai tapaturmien ja onnettomuuksien ennaltaehkäisemiseksi.

Kaikissa tilanteissa olennaisinta on rauhoittaa tilanne, estää lisäonnettomuudet ja jakaa tehtävät. Muista autettaessa henkisen huollon tärkeys! Lisäksi tulee huomioida, että riskianalyytikijät menevät eri toiminnoissa päällekkäin ja riskianalyysi voidaan tarvittaessa täydentää.

Mitä tapahtuu	Vaaran paikat	Ensiapu	Ennakointi
Mustelma:	- Pelitilanteet - Juoksutilanteet - Liukastuminen	- Mustelmat paranevat itsestään. - Ensiapuna toimii puhaltaminen ☺	- selkeä ohjeistaminen - maltillisuus
Nyrjähdytys/ Venähdys:	- Pelitilanteet - Juoksutilanteet - Portaat - Liukastuminen	- Tapaturmakohtaan KKK- hoito (kylmä, koho, kompressio) - Tarvittaessa sitominen joustinsideharsoilla - Tarvittaessa meno ensiapuun	- selkeä ohjeistaminen - maltillisuus
Pieni haava:	- Terävät esineet - Paperiviillot	- tyrehdytä verenvuoto ja puhdista haava - laastari/ side - Mikäli haava on syvä, sulje haava haavateipillä ja peitä suojasidoksella - Tarkista että jäykkäkouristusrokote on voimassa.	- ohjeistaminen terävien esineiden käsitteilyssä
Syvä haava:	- Terävät esineet	- Aseta runsaasti vuotava henkilö heti pitkälleen. - Nosta vuotava raaja ylös ja tyrehdytä verenvuoto painamalla sormin tai kämmenellä suoraan vuotokohtaan. - Aseta paineside - Jos verenvuoto tyrehdyttämistoimenpiteistä huolimatta jatkuu, paina raajan tyvestä suuria suonivaimakkaasti kämmenellä valtimoveren virtauksen estämiseksi. Jos vuoto ei vielä käänny asetu, pane vuotokohdan yläpuolelle kiristyside. - Runsas verenvuoto voi johtaa verenkierron vakavaan häiriötilaan eli sokkiin. - Kaikki suuret haavat vaativat lääkärin hoitoa.	- ohjeistaminen terävien esineiden käsitteilyssä
Nenäveren- vuoto:	- Pelitilanteet - Kaatuminen	- potilas istumaan etukumaraan - tyrehdytä verenvuoto painamalla vuotavaa sierainta nenäluuta vasten 10–15 min. - kylmää niskaan	- maltillisuus - tiettyjen lääkeaineiden käytön välttäminen (ibuprofeeni, aspiriini)
Auringonpistot:	- Ulkoilu aurinkoisella säällä	- viilennys, varjoon - juominen	- Aurinkosuoja - Hattu päässä
Lämpöhalvaus:	- Ulkoilu aurinkoisella säällä	- Välittömästi tulee hakeutua varjoon ja riisua ylimääräiset vaatteet. - Kylmää vettä vaillellaan tai pirskotellaan iholle, myös pään alueelle, tai potilas	- Lämpimällä ilmalla on käytettävä keveitä, väljiä vaatteita, jotka sallivat hikoilun.

		kiedotaan viileisiin kääreisiin, jotka sijoitetaan erityisesti pään, kaulan ja lantion alueelle. - Tuuletusta tehostetaan tuulettimella tai viuhtomalla vaatteilla. - Kylmää vettä annetaan suun kautta.	- Pää ja niska tulee suojata auringolta leveälierisellä päähi-neellä, joka kuitenkin sallii ilmanvaihdon pään alueella. - Raskasta fyysistä rasitusta tulee välttää ja kuumassa työssä tulee pitää riittävästi taukoja. Runsas nesteen nauttiminen on välttämätöntä.
Hammasvamma:	- Kaatuminen - Pelitilanteet	- Ota hammas tai sen osa talteen vedellä kostutettuun paperiin. - Tyrehtyä mahdollinen verenvuoto laittamalla vuotokohtaan harsotaiteliinasta kierretty sykerö. - Hammaslääkəriin	- selkeä ohjeistaminen - maltillisuus
Ampiaisen pisto:	- Ulkoilu	- pistopaikan ärsytystä voi lievittää kylmällä. - jos pisto on osunut suun tai kaulan alueelle, niitä on useita tai kyseessä on pieni lapsi, soitto lääkəriille. - mehiläisille tai ampiaisille allergisen tulisi kuljettaa mukanaan adrenaliinikynää (esim. Epipen) ja hakeutua välittömästi hoitoon piston saatuaan.	- ohjeistaminen pistävän hyönteisen kohtaamiseen (esim. ei huidota) - tarvittavien lääkkeiden kuljetus mukana (allergisille)
Kyykäärmen purema:	- Ulkoilu	- puremakohdan pitäminen levossa, esim. raajan lastoittaminen - potilaan kuljetus paripotilaana hoitopaikkaan	- kyyn lempipaikkojen välttäminen (ryteiköt, suon reunat, syvä metsä) - metsässä saappaiden käyttäminen sekä jalkojen tönistely
Punkin purema:	- Ulkoilu	- Poista punkki punkkipihdeillä tai pinseiteillä. - Kylmä kääre auttaa turvotukseen ja ki-puun. - Ilmoitus huoltajalle leiripäivän jälkeen kohdan seuraamisesta. - Jos iholle muodostuu punoittava rengas tai pureman seurauksena nousee kuume tai ilmenee niveloireita tai pahoinvointia, tulee hakeutua lääkəriin.	- punkkien lempipaikkojen välttäminen (esim. heinikot) - vaalea vaatetus - punkkitarkastukset
Hypotermia: lievä (kehon lämpötila 34–35 °C)	- Veneily- ja melontilanteet - Uiminen - Ulkoilu kylmällä ilmalla sopimattomilla varusteilla	- henkilön suojaaminen kylmältä - lämmin juoma	- välinehuolto - valvonta

Hypotermia: kohtalainen (kehon lämpötila 30–34 °C)		- henkilön suojaaminen kylmältä - keskivaikeasta hypotermiasta kärsivän ei tule juoda.	- valvonta
Hypotermia: vaikea (kehon lämpötila alle 30°C)		- henkilöä tulee käsitellä varoen. - lisälämmönhukka tulee estää - potilas tulee saattaa nopeasti hoitoon.	- valvonta
Shokki:		- henkilön asettaminen pitkälle ja hengityksen tarkkailu - kohota jalat - suojaa henkilö kylmältä - rauhoita henkilö - älä anna sokkipotilaalle juotavaa - kuljeta sokkipotilas hoitoon	- valvonta
Pieni palovamma:	- Saunominen - Nuotio - Kynttilä - Silittäminen - Lämpimän ruuan valmistaminen	- huuhtelu kylmällä vedellä vähintään 20 minuuttia, yleensä enemmän. - sido ilmavilla siteillä ja käytä siteen alla rasvalappua, jotta side ei tarttuisi palovammaan kiinni. Vaihda side riittävän usein. - mikäli palohaava on laaja kannattaa viedä potilas lääkäriin.	- selkeä ohjeistaminen - maltillisuus - riittävä valvonta
Suuri palovamma:	- Saunominen - Nuotio - Kynttilä - Silittäminen - Lämpimän ruuan valmistaminen	(iho on harmaa tai tumma ja hiiltynyt, ei aisti kipua) • Soita 112. • Jäähdytä palovamma-aluetta –älä jäädytä. Suojaa palovamma-alue niin, ettei kosteus pääse haihtumaan alueelta, jota iho ei enää suojaa (esim. muovilla, kostealla pyyhkeellä tms.). • Suojaa henkilö jäähtymiseltä. • Tue kasvo- tai hengitystiepalovamman saanut puoli-istuvaan asentoon.	- selkeä ohjeistaminen - maltillisuus
Erilaiset murto- / luunkatkeaminen:	- Liukastuminen	- tilanteen katsaus - jalan tuleminen esim. kahden puun ok-san väliin sideharsolla - soitto hätänumeroon 112 - henkilön rauhoittaminen puheella avun tulemiseen saakka, näin vältetään sokki.	- selkeä ohjeistaminen - maltillisuus - riittävä valvonta
Pään lyönti, jonka seurauksena aivotärähdys:	- Putoaminen - Kaatuminen - Pelitilanteet	- tilannekatsaus - soitto ensiapuun/hätänumeroon 112 - tilanteen seurauksen yön yli, jos terveyskeskukseen ei tarvitse mennä. (Herättely muutaman tunnin välein)	- selkeä ohjeistaminen - maltillisuus - riittävä valvonta
Pään lyönti jonka seurauksena tajuttomuus:	- Putoaminen - Kaatuminen - Pelitilanteet	- pulssin tarkistus - kylkiasentoon asettaminen - soitto hätänumeroon 112	- selkeä ohjeistaminen - maltillisuus - riittävä valvonta
Pään lyönti, jonka	- Putoaminen - Kaatuminen	- pulssin tarkistus - soitto hätänumeroon 112	- selkeä ohjeistaminen - maltillisuus - riittävä valvonta

seurauksena elottomuus:	- Pelitilanteet - Uiminen	- elvytyksen aloittaminen (30:2) jatkettuna ensiavun tuloon saakka	
Roska silmässä:	- Missä tahansa	- Näkyvän roskan voi yrittää poistaa huuhtelemalla silmää vedellä. - Mikäli se ei onnistu, hakeuduttava hoitoon. - Silmää ei saa hieroa.	
Myrkytys:	- Myrkyllisen aineen syöminen - Häkämyrkytys - Ruokamyrkytys	- Selvitetään mitä on syöty - Soitto myrkytyskeskukseen (Avoinna 24 t / vrk 09 471 977 tai 09 4711 (vaihe)	- selkeä ohjeistaminen - maltillisuus - riittävä valvonta
Hukkuminen:	- Suonenveto uudessa - Ei jaksu uida - Sairaskohtaus	- Hälytä välittömästi lisäapua - Rauhoittele pelastettavaa - on tärkeää, että hukkuva saa lisävoimia pysyä pinnalla. - Apuväline mukaan! Etsi nopeasti jokin mielellään kelluva apuväline. - Pelastustoimenpiteet: lähesty pelastettavaa varovasti, mutta ripeästi. Joissain tapauksissa apuvälineen voi myös heittää pelastettavalle. Muista kuitenkin, että pelastettava ei välttämättä kykene tarttumaan apuvälineeseen.	- riittävä valvonta - selkeä ohjeistaminen
Epilepsia-kohtaus, Tajuttomuus-kouristuskohtaus:		- Älä yritä estää kouristusliikkeitä, huolehdi siitä, ettei henkilö niiden aikana kolhi päätään tai muuten vahingoita itseään. Kouristelu kestää yleensä vain 1–2 minuuttia. - Älä laita suuhun mitään, sillä se vaikeuttaa hengittämistä. - Käännä henkilö kylkiasentoon heti, kun kouristukset vähenevät. Näin hengitystiet pysyvät avoimina ja mahdolliset eritteet pääsevät valumaan suusta ulos. - Soita hätänumeroon, jos epilepsiaa sairastavan henkilön kouristaminen kestää yli 5 minuuttia tai kohtaus uusiutuu ennen kuin hän on toipunut edellisestä kohtauksesta. Jos et tiedä, onko henkilöllä epilepsia, soita hätänumeroon 112 annettuasi välittömän ensiavun.	- tarvittavien lääkkeiden kuljetus mukana
Epilepsia-kohtaus, Tajunnanhämmätyksikohtaus		- Pysyttele kohtauksen saaneen henkilön lähetyvillä ja yritä tarvittaessa varovasti ohjailla häntä siten, ettei hän vahingoita itseään. Kohtaus kestää yleensä vain muutaman minuutin. - Älä yritä estää henkilön liikkumista. - Anna kohtauksen mennä ohi itsestään. Ellei niin käy 5 minuutin kuluessa, soita hätänumeroon.	- tarvittavien lääkkeiden kuljetus mukana
Astmakohtaus:		- Rauhoittele potilasta - Rauhallinen, syvä ja tasainen hengittäminen	- tarvittavien lääkkeiden kuljetus mukana

		- Astmalääke - Mikäli lääkettä ei ole, soitto 112	
Diebeetikon heikotus:		- Anna välittömästi sokeripitoista syötävää tai juotavaa, mikäli autettava on tajuiissaan ja pystyy itse syömään tai juomaan. Tajuttomalle henkilölle ei saa antaa mitään suuhun. - Mikäli autettava ei toivu 10 minuutissa tai menee tajuttomaksi, soita hätänumeroon 112. - Käännä tajuton henkilö kylkiasentoon.	- tarvittavien lääkkeiden ja/tai sokeripitoisten syötävän/juotavan kuljetus mukana
Tukehtuminen:		- Ota lapsi tukevasti syliisi poikittain, jos lapsi ei jaksa seistä. Huomioi, että lapsen pää on muuta vartaloa alempana. - Lyö autettavaa lapaluiden väliin 5 kertaa. Suhteuta voima lapsen kokoon. - Mikäli lyönnit eivät auta, soita heti hätänumeroon 112. - Jos lapsi pystyy seisomaan, käytä Heimlichin otetta. - Tarvittaessa voit toistaa vuorotellen 5 lyöntiä lapaluiden väliin ja 5 nykäisyä. - Mikäli lapsi menee elottomaksi, aloita elvytys.	- ruokailun rauhoittaminen - riittävä valvonta
Eksyminen/Katoaminen:		- etsintä toiminta-alueelta - yhteys huoltajiin - tärkeintä pysyä rauhallisena	- sääntöjen läpikäynti - lasten laskeminen ja nimenhuuto - riittävä valvonta
Kiusaaminen/väkivaltatilanne:		- Tilanteeseen puuttuminen - Keskustelu asiasta - Huoltajille ilmoitetaan	- kunnollinen ryhmäyttäminen
Rakko:		- Puhdista ja kuivaa rakkoalue. - Tarvittaessa suojaa laastarilla	- oikeanlaiset välineet
Ongenkoukku ihossa:		- Jos koukun kärki on näkyvissä lävistettyään ihon, poista koukku leikkaamalla ensin sen kärki pois. - Jos et pysty irrottamaan koukku turvalisesti, hakeudu lääkäriin. - Puhdista ja suojaa haava.	- selkeä ohjeistaminen - riittävä valvonta
Vakava allergi- nen reaktio eli anafylaktinen reaktio		- Potilas makuulle. Avaa kireät vaatteet. - Jos potilas on hereillä, ei oksenna eikä hänellä ole hengitysvaikeuksia, voi antaa hänelle antihistamiinin suun kautta, jos sinulla on niitä käsillä. Antihistamiinin vaikutus on kuitenkin liian hidas varsinaisen anafylaktisen reaktion hoidossa. - Lapsilla, joilla tiedetään oleva taipumus anafylaktiseen reaktioon, on usein mukanaan adrenaliiniruiske. Jos lapsen on vaikea hengittää tai niellä, hänellä on vatsakipua tai muita anafylaksian	- tarvittavien lääkkeiden kuljetus mukana - riittävä valvonta

		merkkejä, anna lapselle adrenaliiniruiske lääkärin ohjeiden mukaisesti. Adrenaliiniruiskeen jälkeen lapsi on vietävä välittömästi sairaalaan saamaan lisähoitoa ja tarkkailua. - Jos lapsi ei hengitä, on aloitettava suusta suuhun elvytys. - Ellei merkkejä verenkierrosta ole, sinun on aloitettava täydellinen puhalluspaineluelvytys. Jatka hoitoa ambulanssin tuloon saakka.	
--	--	---	--

LIITTEET

LIITE 1: Turvallisuusohjeistuksen lukukuittaus

LIITE 2: Turvallisuussuunnitelmapohja, kerhot

LIITE 3: Turvallisuussuunnitelmapohja, retket

LIITE 4: Turvallisuussuunnitelmapohja, leirit

LIITE 5: Riskianalyysipohja

LIITE 6: Kriisitoimintaohjepohja

LIITE 7: Tapaturmailmoitus – nykyään sähköisenä

LIITE 1: TURVALLISUUSOHJEISTUKSEN LUKUKUITTAUS

Olen lukenut Lastenliitto ry:n turvallisuusohjeistuksen, ymmärtänyt sen sisällön ja noudatan sitä työssäni.

Aika ja paikka

Nimi ja nimenselvennys

Täytetyn lomakkeen säilyttävät yhdistykset arkistoissaan arkistointiohjeen mukaisesti.

LIITE 2: TURVALLISUUSUUNNITELMAPOHJA**Kerhot**

Palautetaan esihenkilölle ennen toiminnan alkua.

Järjestäjä:	
Kerhon teema ja sisältö:	
Ajankohta:	
Kerhopaikan osoite:	
Vastuuhenkilö(t) ja yhteystiedot:	
Muut henkilöt ja yhteystiedot:	
Ensiapuvastaava:	
Työntekijöiden pätevyysvaatimukset (esim. Hygieniapassi, uimavalvoja)	

Seuraavat asiat on selvitetty:

- ☐ Päivystävä terveyskeskus
- ☐ Yleinen hätänumero
- ☐ Myrkytyskeskus

Osallistujat (lukumäärä, ikähaarukka, muuta):	
Suurimmat riskit ja niiden ennakointi:	

LIITE 2: TURVALLISUUSUUNNITELMAPOHJA

Retket

Palautetaan esihenkilölle ennen toiminnan alkua.

Järjestäjä:	
Retken luonne:	
Ajankohta:	
Tapahtumapaikan osoite:	
Kulkureitti paikalle:	
Mikäli toiminta sisältää liikkumista, kulkuneuvo:	
Vastuuhenkilö(t) ja yhteystiedot:	
Muut henkilöt ja yhteystiedot:	
Ensiapuvastaava:	
Työntekijöiden pätevyysvaatimukset (esim. Hygieniaoppi, uimavalvoja)	

Seuraavat asiat on selvitetty:

- ☐ Päivystävä terveyskeskus
- ☐ Yleinen hätänumero
- ☐ Myrkytyskeskus

Osallistujat (lukumäärä, ikähaarukka, muuta):	
Suurimmat riskit ja niiden ennakointi:	

LIITE 2: TURVALLISUUSUUNNITELMAPOHJA

Leirit

Palautetaan esihenkilölle ennen toiminnan alkua.

Järjestäjä:	
Leirin teema ja sisältö:	
Ajankohta:	
Päivä- vai yöleiri:	
Leiripaikan osoite:	
Vastuuhenkilö(t) ja yhteystiedot:	
Muut henkilöt ja yhteystiedot:	
Ensiapuvastaava:	
Työntekijöiden pätevyysvaatimukset (esim. Hygieniapassi, uimavalvoja)	

Seuraavat asiat on selvitetty:

- ☐ Päivystävä terveyskeskus
- ☐ Yleinen hätänumero
- ☐ Myrkytyskeskus

Osallistujat (lukumäärä, ikähaarukka, muuta):	
Suurimmat riskit ja niiden ennakointi:	

LIITE 5: RISKIANALYYSIPOHJA

Tilaisuus: _____

Päivämäärä: _____

Laatija: _____

[illegible]

LIITE 6: KRIISITOIMINTAOHJE

Tilaisuus/toiminta: _____

Ajankohta/aikaväli: _____

Laatija(t): _____

Määrittele itse alle tärkeät yhteystiedot, välittömät toimintaohjeet sekä tukitoimet ja viestintä.

Yleistä	Tärkeät puhelinnumerot	Muuta huomioitavaa
	Hätänumero: 112 Myrkytyskeskus: 0800 147 111 Oman alueen päivystävä terveysasema: Oman alueen lastensuojelu: Oman alueen kriisikeskus: Vastuuohjaaja: Esihenkilö: Mahdolliset koulun/tilan yhteishenkilöt Osallistujien huoltajat	Akuutti tilanne hoidetaan aina ensimmäisenä! Jälkeenpäin mietitään tarvittavat tukitoimet ja tehdään tarvittavat toimenpiteet (esim. viestintä, kriisiapu, erilaiset ilmoitukset kuten tapaturmailmoitus).
Tilanne	Välittömät toimet	Kiireettömät toimet
Yleinen hätätila	Soita hätänumeroon ja noudata ohjeita	Kriisiapu, viestintä, käytännön prosessit
Palo- tai pelastustilanne	Soita hätänumeroon ja tyhjennä tila pelastusohjeen mukaisesti	
Tapaturma tai onnettomuus	Ensiapu, avun pyytäminen, ympäristön ja muiden henkilöiden turvallisuuden takaminen	
Kuoleman- tapaukset	Asian käsitteleminen lasten tasoon sopivalla tavalla	
Uhka- tai vaaratilanteet	Määrittele vaaran aste → pyri hoitamaan itse tai pyydä apua.	

LIITE 7: TAPATURMAILMOITUS

HUOM! Nykyään täytetään ensisijaisesti Webropol-lomake!

Tapahtumapaikka: _____

Tapahtuma-aika, päivämäärä: _____ kellonaika: _____

Paikalla olleet aikuiset: _____

Asiakas / osallinen / osalliset: _____

Tapahtunut tilanne: _____

_____ (jatka tarvittaessa kääntöpuolelle)

Mitä tehty asian korjaamiseksi / selvittämiseksi / ensiapu:

Jatkohoito: _____

Asiasta ilmoitettu esihenkilölle (pvä ja aika) _____

Asiasta ilmoitettu huoltajille (pvä ja aika) _____

Ilmoittajan allekirjoitus ja nimenselvennys:

Todistajan allekirjoitus ja nimenselvennys:

Lääkärin- tai sairaalahoitoa vaativat tapaukset – Huoltajat täyttävät

Lapsen koko nimi: _____ sosiaalitytunnus: _____

Osoite: _____

Huoltajan nimi: _____

Puhelinnumero: _____

Sähköposti: _____

☐ Lääkärikäynti maksettu Lastenliiton vakuutusnumerolla Op- Vakuutus 16-468-961-3

☐ Huoltajat ovat maksaneet lääkärikäynnin. Liitteeksi tarvitaan kaikki kopiot hoitokuluista ja kuiteista.

IBAN tilinumero : _____

Huomioithan, että Iltapäivätoiminnan vakuutuksissa on eroja paikkakuntaakohtaisesti, tarkistathan oman vakuutusturvasi!